

(in)formatieprotocol Dantumadiel

Op 18 maart hebben de inwoners van gemeente Dantumadiel gekozen voor een nieuwe gemeenteraad.. Er start nu een proces van informeren en formeren om uiteindelijk te komen tot een coalitieakkoord en een college.

Om het komende proces van verkenning en formatie zo transparant mogelijk te laten verlopen is dit (in)formatieprotocol opgesteld. De partijen kunnen hierover van gedachten wisselen tijdens het duidingsdebat op 24 maart.

Algemene uitgangspunten

- Het proces om tot een nieuw bestuur te komen vindt plaats met respect voor en vanuit vertrouwen in alle te benoemen fracties in de gemeenteraad.
- De grootste partij, op basis van aantal stemmen in de verkiezingsuitslag, neemt het initiatief voor de onderhandelingen.
- Er schuiven maximaal twee vertegenwoordigers per partij aan bij de (in)formatiegesprekken.

Duiding van de verkiezingsuitslag

Op dinsdag 24 maart 2026 is er voor de vertegenwoordigers van de partijen een openbare duidingsbijeenkomst. Deze bijeenkomst vindt plaats in de raadszaal van het gemeentehuis. De burgemeester en griffier nemen de organisatie van deze bijeenkomst op zich. In deze eerste bijeenkomst komen in elk geval aan de orde:

- Een eerste reactie op / duiding van de verkiezingsuitslag.
- Het vaststellen van dit document als leidraad voor de gesprekken.
- Verwachtingen ten aanzien van de opdracht van de verkenner.

Opzet van het debat:

Ronde 1: Eerste termijn, duiding uitslag

Doel: partijen geven eigen analyse

- Volgorde: grootste partij → kleinste partij
- Spreektijd: max. 5 minuten per partij
- Geen interrupties

Ronde 2: Tweede termijn, reactie op elkaar

Doel: debat tussen partijen

Verkenningsfase

De grootste partij zal een verkenner aanstellen. De verkenner heeft in beginsel de vrije hand in de wijze waarop invulling wordt gegeven aan de werkzaamheden. In elk geval wordt het volgende aangehouden:

- De verkenner spreekt minimaal één keer met de vertegenwoordigers van elk van de fracties..
- De verkenner laat zich ondersteunen door de griffier.
- De verkenner inventariseert in elk geval bij de fracties welk type akkoord men wenselijk acht (coalitieakkoord en/of raadsakkoord), de punten die men van belang acht voor het op te stellen akkoord, de wijze van selectie van de wethouders en de positie van de verschillende fracties op deze punten.
- De verkenner houdt de burgemeester gedurende het proces op de hoogte van de voortgang.

- De verkenner voert zijn of haar opdracht uit en legt verantwoording af middels een schriftelijk verslag dat wordt toegelicht in een openbare (raads)bijeenkomst.
- In deze bijeenkomst zal blijken of er in de gemeenteraad een meerderheid is voor het advies dat de verkenner voor het vervolg heeft voorgesteld.

Formatiefase

Als het advies van de verkenner steun krijgt van een meerderheid van de gemeenteraad start de formatiefase. Dit is een combinatie van de eerdere informatie en formatie.

- Fracties die deelnemen aan de formatiefase benoemen een formateur of gespreksleider.
- Formerende fracties laten zich ondersteunen vanuit de ambtelijke organisatie.
- Er wordt in elk geval overeenstemming bereikt over:
 - het inhoudelijke akkoord;
 - het aantal wethouders en hun benoemingsomvang;
 - de voor te stellen kandidaten voor de posities van wethouder;
 - een concept portefeuilleverdeling; ten behoeve van het verdelen van de portefeuilles wordt een adviesnotitie gevraagd aan de ambtelijke organisatie.
- Als een onderhandelingsresultaat is bereikt, vindt behandeling van de uitkomst plaats in een openbare raadsvergadering.
- Is er geen onderhandelingsresultaat, dan vindt een bijeenkomst plaats over de te ondernemen vervolgstappen met de vertegenwoordigers van iedere fractie (terug naar de verkenning).

Rol burgemeester

- De burgemeester wordt door verkenner en formateur geïnformeerd en kan desgewenst gevraagd worden om advies te geven over het te volgen proces. Ook consulteren de verkenner en formateur de burgemeester over het inhoudelijke programma en de portefeuilleverdeling.
- De burgemeester heeft daarnaast haar wettelijke rol als het gaat om integriteit en het bijbehorende onderzoek naar de kandidaat wethouders.

Rol griffier

De griffier zorgt voor praktische en inhoudelijke ondersteuning tijdens het proces van de verkenning.

Rol gemeentesecretaris

- De gemeentesecretaris zorgt vanuit de ambtelijke organisatie voor de praktische en inhoudelijke ondersteuning tijdens het formatieproces. Hij of zij kan hiertoe een of meerdere ambtenaren toewijzen die fungeren als secretaris en adviseurs in het proces.
- De gemeentesecretaris zorgt (samen met de organisatie) desgewenst voor inhoudelijke advisering en verdieping bij bespreking van thema's in de formatie.